

**ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГРИЩУК ВІКТОР КЛИМОВИЧ
УХВАЛА**

28 грудня 2019 р. Київ

6771/0/18-19

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Гришук Віктор Климович, попередньо вивчивши та перевіrivши дисциплінарну скаргу Вергуна Віктора Вікторовича стосовно судді Київського районного суду міста Одеси Огренич Ірини Василівни,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 22 грудня 2018 року за вхідним № В-7096/1/7-18 надійшла дисциплінарна скарга Вергуна В.В. стосовно судді Київського районного суду міста Одеси Огренич І.В.

У скаргі автор висловлює свою незгоду з процесуальними діями судді під час розгляду справи _____, (пров. _____) за позовом _____ до _____, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Служба у справах дітей Одеської міської ради про повернення дитини посилаючись на її упередженість, позбавленні права на справедливий суд, в порушенні норм процесуального права, безпідставному затягуванні розгляду справи, недотриманні норм суддівської етики, що на його думку свідчить про вчинення суддею дисциплінарного проступку.

Висловлено прохання про притягнення судді Огренич І.В. до дисциплінарної відповідальності.

22 грудня 2018 року протоколом автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя дисциплінарну скаргу Вергуна В.В. було передано члену Вищої ради правосуддя Овсієнку А.А.

Протоколом повторного автоматизованого розподілу матеріалу між членами Вищої ради правосуддя від 22 жовтня 2019 року дисциплінарну скаргу Вергуна В.В. було перерозподілено та передано мені для розгляду.

Відповідно до частини шостої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді, а також за анонімними заявами та повідомленнями.

Згідно зі статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне провадження щодо судді здійснюють дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному Законом України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням вимог цього Закону.

Дисциплінарне провадження щодо суддів проводиться за правилами та у строки, встановлені Главою 4 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Дисциплінарне провадження щодо суддів включає попереднє вивчення та перевірку дисциплінарної скарги, відкриття дисциплінарної справи, розгляд дисциплінарної скарги та ухвалення рішення про притягнення або відмову в притягненні судді до дисциплінарної відповідальності (частина третя статті 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

Згідно із частиною першою статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

Попередньою перевіркою дисциплінарної скарги встановлено наступне.

5 жовтня 2018 року до канцелярії суду Київського районного суду міста Одеси була подана позовна заява до

, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Служба у справах дітей Одеської міської ради про повернення дитини.

Ухвалою від 30 жовтня 2018 року, суддя Київського районного суду міста Одеси Огренич І.В., дотримуючись вимог статті 187 Цивільного процесуального кодексу України, після отримання відомостей про реєстрацію місця проживання сторін у справі, відкрила провадження у цивільній справі за позовом до , третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Служба у справах дітей Одеської міської ради про повернення дитини

Також ухвалено розгляд справи здійснити за правилами загального позовного провадження та призначити підготовче судове засідання з повідомленням учасників справи на 22 листопада 2018 року о 10 годині 30 хвилин, з роз'ясненням учасникам справи їх прав та обов'язків.

Починаючи з 12 листопада 2018 року і до 18 лютого 2019 року, суддя Огренич І.В. неодноразово відкладала розгляд справи за позовом до , третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Служба у справах дітей Одеської міської ради про повернення дитини, так як вирішувала клопотання учасників процесу, була зайнята у розгляді інших справ.

Таким чином, суддею Київського районного суду міста Одеси Огренич І.В. не дотримано строків розгляду справи за позовом до , третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Служба у справах дітей Одеської міської ради про повернення дитини з об'єктивних і незалежних від її волі причин, а саме: у зв'язку із надмірним навантаженням судді, вирішення клопотань сторін.

З огляду на викладене, необхідно зазначити, що важливим елементом для встановлення дисциплінарним органом Вищої ради правосуддя відомостей про ознаки дисциплінарного проступку є очевидна безпідставність недотримання строків розгляду справи, тому сам лише факт можливого недотримання строку,

встановленого законом для розгляду справи, не може автоматично вказувати на наявність підстави для дисциплінарної відповідальності судді.

У своїй практиці Європейський суд з прав людини керується тим, що розумність тривалості судового провадження необхідно оцінювати у світлі обставин конкретної справи, враховуючи критерії, вироблені судом. Такими критеріями є: 1) складність справи, тобто обставини і факти, що ґрунтуються на праві (законі) і тягнуть певні юридичні наслідки; 2) поведінка заявника; 3) поведінка державних органів; 4) перевантаження судової системи; 5) значущість для заявника питання, яке перебуває на розгляді суду, або особливе становище сторони у процесі (рішення «Бараона проти Португалії»; «Хосце проти Нідерландів»; «Бухкольц проти Німеччини»; «Бочан проти України», (www.hudoc.echr.coe.int).

Під дисциплінарним проступком судді слід розуміти винне, протиправне порушення службових обов'язків, що виражаються в обмеженні або порушенні законних прав та інтересів осіб, які беруть участь у судочинстві, або перешкодженні доступу до правосуддя, порушенні суддівських обмежень, і так само загальноновизнаних моральних вимог.

Разом з тим, 25 квітня 2019 року, суддя Київського районного суду міста Одеси Огренич І.В. у справі _____, (пров. _____) за позовом _____ до _____, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог: Служба у справах дітей Одеської міської ради про повернення дитини, ухвалила рішення про відмову у задоволенні позовних вимог _____ про відібрання дитини і повернення її в Україну на постійне проживання.

Таке рішення суддя мотивувала тим, що позивач та його представники не надали доказів, які б підтвердили, що мати дитини не виявляла би щодо неї батьківського піклування, ухилялася би від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини, жорстоко поводитися з дитиною, була хронічним алкоголіком або наркоманом, вдавалася б до будь-яких видів експлуатації дитини, примушувала її до жебракування та бродяжництва, не надано доказів і щодо того, що залишення дитини з матір'ю є небезпечним для її життя, здоров'я і морального виховання, чи будь-яких інших доказів, які б свідчили про необхідність розлучення дитини з матір'ю у зв'язку з чим слід відмовити у задоволенні позовної вимоги _____ про відібрання дитини від матері.

Конституційний Суд України в рішенні від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001 вказав, що відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. При здійсненні правосуддя судді незалежні і підкоряються лише закону (частина перша статті 129 Конституції України). Виключно законами України визначається судоустрій та судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий.

У Висновку № 3 (2002) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів та правил, які регулюють професійну поведінку суддів, зокрема, питання етики, несумісної

поведінки та безсторонності, зазначено: для того, щоб виправдати дисциплінарне провадження, порушення має бути серйозним та кричущим.

У пункті 5 Резолюції Європейської асоціації суддів стосовно ситуації в Україні в сфері дисциплінарної відповідальності суддів (Тронхейм, 27 вересня 2007 року) вказано, що відповідна дисциплінарна справа щодо судді може бути відкрита тільки у випадках, коли мала місце не гідна звання судді поведінка і її наслідки є такими серйозними і жахливими, що потребують накладання дисциплінарних стягнень.

Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2000) Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

Вища рада правосуддя діє у межах повноважень, визначених у статті 131 Конституції України та статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», і не вправі оцінювати законність судового рішення та перевіряти його правовий зміст. Виключне право перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності в порядку дисциплінарного провадження з підстав умисної або внаслідок недбалості безпідставного затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом.

Дії судді Огренич І.В. не вказують на вчинення нею дій, що охоплюються складом дисциплінарного проступку, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», або допущення нею неправомірної поведінки, спрямованої на безпідставне затягування розгляду справи.

Скарга Вергуна В.В. не містить обґрунтованих відомостей щодо наявності у діях згаданої судді ознак дисциплінарного проступку з посиланням на фактичні дані (доводи, докази, свідчення тощо) в обґрунтування того, що суддя Огренич І.В. вчинила дії, які підтверджують умисне затягування нею розгляду судової справи і є підставою її дисциплінарної відповідальності.

Частиною шостою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді.

Згідно з пунктами 2 та 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаргнику, якщо: дисциплінарна скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді; дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя передбачено, що з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Одночасно роз'яснюється, що повернення скарги без розгляду не перешкоджає праву скаржника на повторне звернення з відповідною скаргою до Вищої ради правосуддя. Скарга щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарна скарга) повинна відповідати вимогам, передбаченим частиною другою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», статтями 107, 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Вергуна Віктора Вікторовича стосовно судді Київського районного суду міста Одеси Огренич Ірини Василівни залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

В.К. Гришук